

TREENIGHET

I Norge har vi i praksis få eller ingen byrom som fungerer på tvers av årstider og vær. Dette endres med treenigheten på Nytorget.

INTENSJONER OG OVERORDNET GREP

Vi ønsker med Nytorget i Stavanger å skape – et økosystem og grønt byrom som blir et inkom for sin tid og sin by. -En tid som peker fremover mot nye måter å organisere kultur, arbeid, handel og dagligliv.

Vi har skapt et større, mer solfylt og mer inkluderende Nytorget gjennom at torget er utvidet i areal fra 650 m2 til 10 000 m2 med en rekke nye fysiske og visuelle koblinger mellom bygg og byrom. Jugendbygget og St. Petri kirke innlemmes på selve torget. Med Jugendmuren som fundament tilfører vi en langstrakt paviljong som muliggjør utvidet opphold på plassen og rammer inn den eksisterende Plantanlønn-treerrekken. Tilsammen danner Paviljongen, Jugendmuren og tærene en treenighet som blir ryggraden i plassrommet og binder sammen de to nivåene.

Jugendmuren ble bygget som et offentlig tiltak for å sysselsatte arbeidstagerne i en omstillingstid. Målet med vår plan er på tilsvarende vis å skape grunnlag for nye arbeidsplasser. Gjennom å tilrettelegge for flere møter, nye ideer og partnerskap på Nytorget med borgerne som aktive medskapere. Ny bygningsmasse skaper rom for over 1000 nye arbeidsplasser med Nytorget som adresse.

Vi vil utforme eksisterende, og ny bygningsmasse på en måte som genererer flest mulige transaksjoner mellom ute og inne og på tvers av torget. Paviljongen gjør det mulig for kultur, næringsaktører og bebøere for å ekspandere aktivitet ut på Nytorget.

Stavanger er spesielt omstillingsdyktig og internasjonalt orientert. Dette gjenspeiles både i demografien lokalt og i næringsstrukturen. Stavanger har tatt kontroll på hele verdikjeder og sørget for inntekter fra både råvarer og kunnskapen forbundet med foredling til ferdige produkter.

Vi vil med Nytorget sette en ny standard for programmering, utforming og drift av byrom og bygg som gjør at Stavanger tlegner seg erfaring og ny innsikt som kan skaleres opp og skape endring i en større sammenheng.

Paviljongen endrer opplevelsen av Jugendmuren og muliggjør krysspollinering mellom næringsaktørene og de som beveger seg over torget. Strukturen gir beskyttelse for vær og vind og tilbyr varme, toaletter, strøm og tre klimatiserte rom for å stimulere til opphold og arrangementsproduksjon. I Norge har vi få byrom som fungerer på tvers av årstider og vær. Dette endres nå.

Utformingen av Nytorget består av flere delvis overlappende brukssoner etter prinsippet som en flerbruksbane. Trafikalt har vi utformet Nytorget etter «shared space» prinsippet, der ulike trafikanter deler og samhandler på en fiata. Det forestås en tidslinje der grønne strukturer, fotgjengere og syklistar over tid vinner på bekostning av oppstillingsplasser og kjøreareal for privatbil.

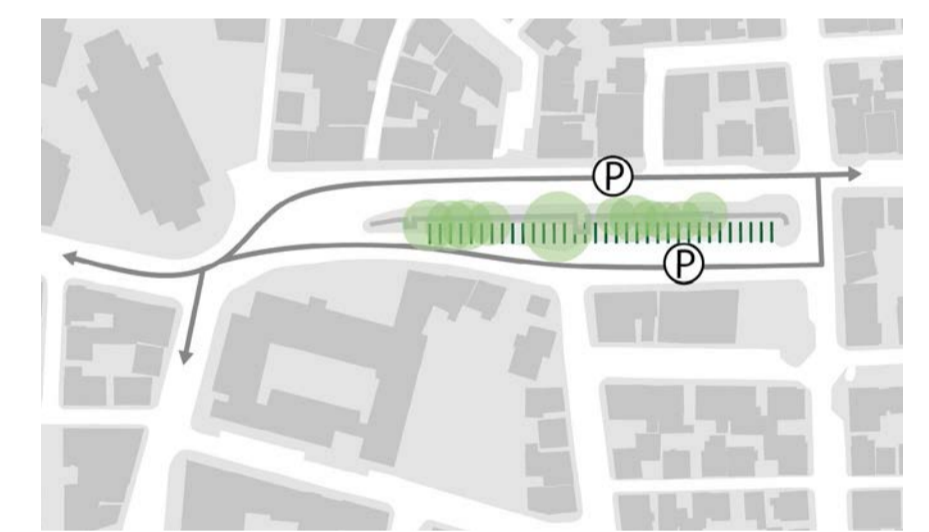
Industriell aktivitet og skala har vært en synlig del av bybildet i Stavanger eksemplifisert med industribygg side om side med småhus på Storhaug, verft og skipsaktivitet. Nybygg på Nytorget handler om å skape en plattform for nye næringskjeder og reaktive Stavanger sentrum som den foretrukne kontoradresse for kunnskapsintensive virksomheter. Tre bygg: Innovasjonsfabrikken, Ungdomshuset og Kulturkvartalet (Rogaland kunstenter med tilbygg) gir stor fleksibilitet for ulike leietagere og kritisk masse for å befolke Nytorget.

GRØNN AKSE OG KULTURAKSE

EKSISTERENDE SITUASJON

Nytorget er i dag et areal på ca. 650m2 med benker definert av Jugendmuren med trær og to trafikkerte gatelep.

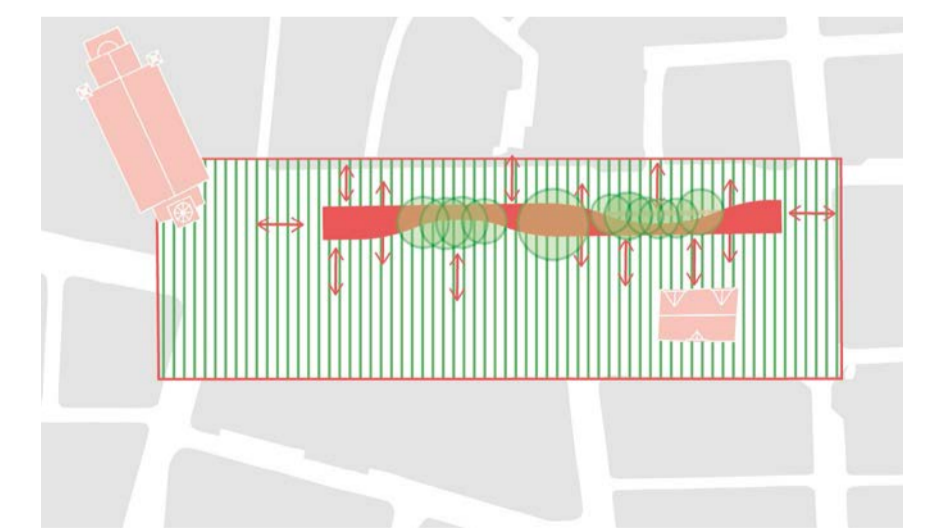
NYTT BYROM MED KULTURBYGG

Kulturbyggene St. Petri kirke, jugendbygget og Jugendmuren prioriteres og innlemmes på Nytorget som utvides til 10 000m2. Politihuset og trehusene demonteres slik at materialresursene kan gjenbrukes.

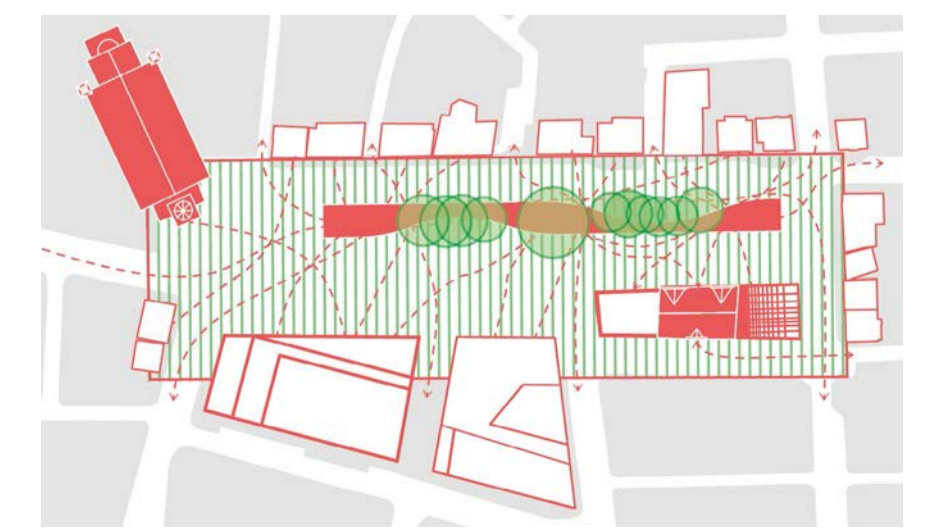
PAVILJONGEN

Med Jugendmuren som fundament tilfører vi en langstrakt paviljong som muliggjør utvidet opphold på plassen og rammer inn eksisterende trær. Tilsammen danner Paviljongen, Jugendmuren og tærene en treenighet som blir ryggraden i plassrommet og binder sammen de to nivåene. Paviljongen er utformet spesielt med hensyn til den historiske treerrekken med lønnetrær og fremhever disse.

DET TREDJE ROM

Det tredje rommet er plassen mellom hjem og kontor. Der privat og offentlig interesser overlapper, møtes og deles. Nye relasjoner oppstår og aktiviteter og innhold skapes. Nytorget og omrammende bygningsmasse kan ta lederrollen som det tredje rommet i Stavanger og bli et rammeverk som fremmer fellesverdier, dyrker sosial kapital og morgendagens løsninger.

TREENIGHET

NYTORGET SOM ET BYROM

FORHOLDET TIL BEBYGGELSE OG TORGET

Ny bygningsmasse er plassert og utformet for å maksimere solforholdene på et utvidet Nytorget. De eksisterende kulturhistoriske, romlige og sosiale kvalitetene foreldes gjennom Paviljongen som tilfører bruksmuligheter. En typisk kvalitet i Stavanger er kulturringen av gaterommene ettersom en har unngått å bygge klassiske bygårder med private indre gårdsrom. Foreslåtte tilbygg forsterker bystrukturen og gaterommet ved å komprimere og dele opp tomten C11 og BS2 i tråd med dimensjonene som definerer trehusbyen. Samtidig tilføres en ny typologi som utforsker mulighetsrommet som ligger i moderne trekonstruksjoner. Grepene muliggjør en utvidelse av Nytorget med 9350 m² og gir et mer differensiert romlig forløp på Nytorget med skalakonstraster og dybdevirkning i byveven. Første etasje i Innovasjonsfabrikken og Ungdomshuset tar fordel av på terrengforskjellen mellom Brødregrata og Nytorget med nye forbindelser via dobbel etasjehøyde. Samtidig etableres det to autonome bygninger definert av Vaisenhusgata som forlenges til Nytorget og forbedrer byveven på tvers av torget.

Det legges opp til nye og bedre forbindelser på tvers av julegatemuren i form av trappemål i øst- og vestenden. Amfiene rammer inn og definerer muren samtidig som de skaper bedre flyt og bevegelse på tvers av nivåforskjellene.

Vår plan for Nytorget skaper synergieffekt og sammenheng til den omkringliggende bystruktur gjennom nye og aktive forbindelser. Den nye forbindelsen til torget via Vaisenhusgata, og eksisterende forbindelsen via Kongsteinsgata programmeres som Ungdomslab, og Nedre Dalgate får utvidet areal til Kunstslab. Nye attraksjoner og orienteringspunkter manifesteres videre i Paviljongen, og relasjon til førsteetasje i ny bebyggelse skaper sammen et pulserende bymiljø og samlingspunkt for Stavangers beboere.

MULIGHETER FOR BRUK AV TORGET

Vår strategi for bruk og aktiviteter på Nytorget handler om å tilrettelegge for at det skal være mest mulig attraktivt og relevant for daglig bruk. Nytorget skal oppleves som et autentisk og intimt byrom med overlappende aktiviteter uavhengig av årstid og regn i kontrast til de større åpne plassene som allerede finnes i Stavanger.

Metropolis og ungdomsaktiviteter har til nå hatt en passiv rolle på Nytorget som følge av en introvert bygningsmasse og en «egen» midlertidig park. Vi mener ungdomsaktivitetene med fordel kan ta større plass, og bli en katalysator på Nytorget og har som strategi at Ungdomshuset skal befolke den sentrale delen av Nytorget. Ungdomshuset er flankert av kulturvartale og «innovasjonsfabrikken» som utgjør de to andre motorene på torget. Ungdomshuset henvender seg til fire sider og gir tre sekundære oppholdsrom i tillegg kommer takhage.

Gjennom å forlenge bygulvet til St. Petri kirke inkluderes kirken på Nytorget og en fjerde motor for aktivitet og innhold aktiveres.

Ved å innlemme Pedersgata som en del av plassrommet oppstår en femte motor for aktivitet og bruk av torget. Pedersgata fungerer i dag som en inkubator for nye matkonsepter som dekker hele spekteret fra pølsekiosk til Michelin restaurant. Billige husleie gjør at terskelen for å åpne ny virksomhet er lav og dette har gitt et stort mangfold av matkonsepter. Våre beregninger viser at en oppgradering av Nytorget vil øke leieprisene. Vi foreslår derfor at et av de tre rommene i paviljongen sikres for pop-up matkonsepter i tillegg til «Internasjonalt kjøkken» som vil bli arrangert i Ungdomshuset og gir en tilleggsplattform for utprøving av nye konsepter.

SAMSPILL MELLOM UTENDØRS- OG INNENDØRS-AKTIVITETER

Utformingen av Nytorget handler om å gjøre det lett for næringsaktørene å ekspandere ut på plassen og ta eierskap. På samme måte som en flerbruksbane har markering for mange ulike aktiviteter består Nytorget av overlappende soner som kan aktiviseres for ulike arrangementer. Prinsippet er at hver aktør på bakkeplan rundt Nytorget har ansvar for en sone som strekker seg på tvers av torget til Paviljongen

SITUASJONSPLAN 1:500 1 3 5 10 20 30 60

SNITT A 1:500 1 3 5 10 20 30 50

SNITT C 1:500 1 3 5 10 20

STENGT FOR GJENNOMKJØRING FOR PRIVATBILER

TREENIGHET

PERSPEKTIV FRA PEDERSGATE

OVERORDNET SITUASJONSPLAN 1:1000

Skjeggelinje KL18, 21 Juni 1:35 10 20 25 50

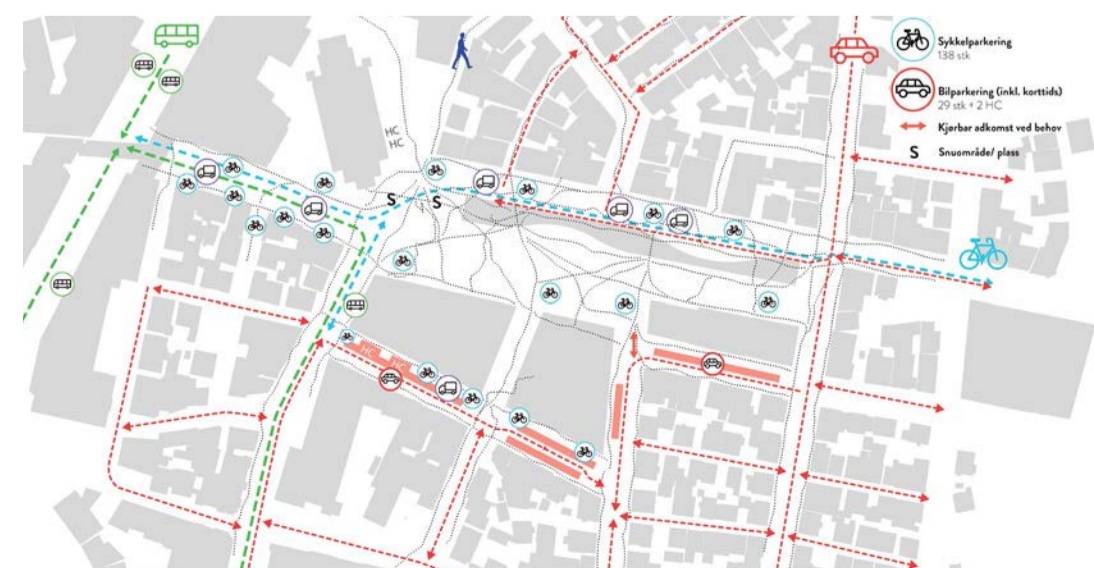
SKRÅPERSPEKTIV FRA VEST

TRAFIKKLØSNINGER

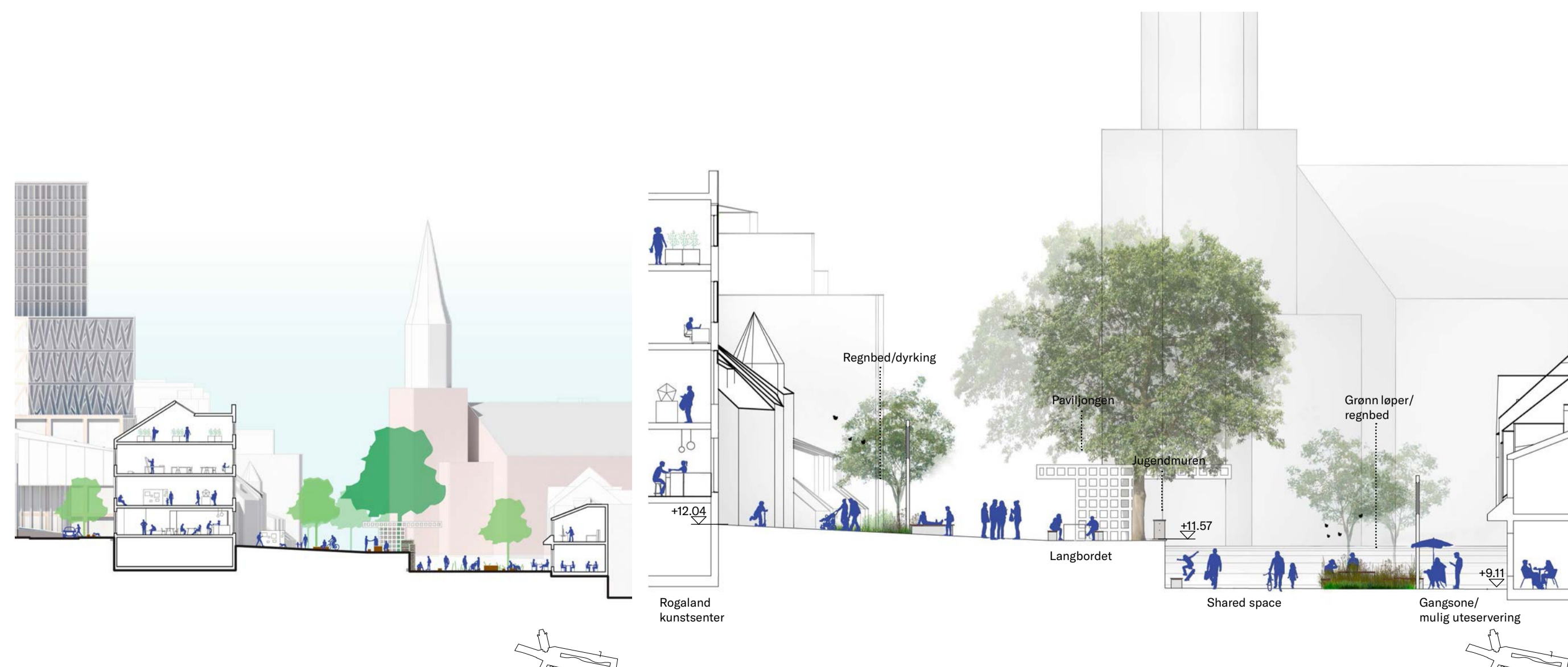
Tilkøst for næringsaktører og bevegelsehemmede sikres i alle faser. Adkomst til torgets øvre del ved eventer sikres fra Kongsteinsgata. Parkering av tjenestebiler for Ung og fritid er tiltenkt sør og øst for tomten C11. Varelevering og håndtering av tungt teknisk utstyr ut og inn av Ungdomshuset er tenkt via rampe som forbinder heis til Brødregata. Det foreslås at dagens HC-parkering ved kirken beholdes, da denne er godt plassert mot adkomstforhold og omkringliggende struktur. Dagens parkering til tjenestebiler for kirken lokaliseres i nærheten parkeringshus, og det er gitt rom for ytterligere HC-parkering. Det er tilrettelagt for ytterligere 2 HC-plasser i Brødregata, plasseringen dekker godt adkomst til næring på Nytorget.

STENGT FOR GJENNOMKJØRING FOR PRIVATBILER

I dette alternativet der biltrafikken begrenses til kun enveis adkomstmulighet til A.B.C. gata og varelevering, er det ett gult uten viskanter. Alt areal frigis til mye trafikanter. Den grønne løperen, en bred møbleringssone med rause vegetasjonsfelt, gir rom for små formelle og uformelle møter. Her er det mulighet for opphold i en grønn gate der syklistene er organisert i sonen mot sørsiden. Sonen er også åpen for biladkomst til A.B.C. gata og varelevering. Denne sonen sikrer areal for oppsetninger i forbindelse med festivaler og andre spesielle anledninger. Snumulighet for bil er plassert slik at den ikke kommer i konflikt med St. Petri kirke og dens plassrom mot sør-øst eller gatelepet. Det bør ikke legges opp til hyppig bruk av snuområdet, men at det er kjøreveiene som aktivt blir brukt.

TRAFIKK / SIRKULASJON

SNITT B 1:500

UTSNITT PEDERSGATE 1:200

STENGT FOR GJENNOMKJØRING FOR PRIVATBILER

PERSPEKTIV FRA HOSPITALSGATE

TREENIGHET

ANTIKVARISKE INTERESSER OG POTENSIAL FOR NY UTVIKLING

Vår strategi for å balansere antikvariske interesser og behov for ny utvikling handler om å gi de unike byggene og trær en forsterket synlighet i bybildet gjennom selektivt vern. Trehusene som det finnes mange tusen av gjenbrukes som materialresurser innenfor en «upcycling» strategi. Det betyr at materialresursene som finnes i eksisterende bygg demonteres og foredles til en ny estetikk og bruk. Tilstanden til eksisterende trehus er generelt så dårlig at de forutsetter en ny oppbygning dersom de skal vernes som objekter noe vi ikke anbefaler. I tillegg er flere av de originale bygningsdelene allerede skiftet ut.

Stavanger har over 8000 trehus i sentrum, mens Jugendbygget skiller seg ut som det eneste i sitt slag både i utforming og bruk. Vår plan gir Jugendbygget, muren, St. Petri kirke og trehusbyen en forsterket synlighet. Gjennom en ressursmart og pragmatisk tilnærming til vern. Trehusene som finnes på kommunens tomte på Nytorget har blitt viljeforsømt i påvente av et større bygg og er nå i en tilstand hvor det vil kreves uforutsigelig store resurser å sette de i stand. Under befaringen ble det bla. avdekket omfattende vannlekkasjer i byggene.

Trebyggene på BS2 kan plukkes fra hverandre og de materialeene som er i god nok stand til at de kan gjenbrukes, skilles ut og «upcycles».

Trehusene finnes i mange ulike stilarter og ble bygget delvis etter masseproduksjonsprinsipper i takt med de ulike oppgangstidene i industrien. Stadsingeniøren skrev i 1912 at husene i Stavanger «er blitt en masseartikkel, der oppføres på spekulasjon». De fleste av trehusene har gjennomgått oppgraderinger og ombygninger og deres verdi ligger hovedsakelig i den homogene kulturhistoriske sammenheng de inngår i, fremfor det enkelte objekt. Trehuskvartalen har vært referansen for fotarykkene til de to nybyggene på C11-BS2.

Tomt C11 med det tidligere politihuset viser utfordringen med plasstøpte og skreddersydde betongbygg når kravene til bruk endres. Bygget har en organisering som vanskelig lar seg transformere til ønsket bruk og vi foreslår å demontere bygget uten at materialresursene går tapt. Det gjør vi gjennom å kutte opp betongen på en måte som gjør at vi kan bruke materiale til belegging og møbler på Nytorget.

De to nybyggene baserer seg på rene materialkombinasjoner i tre, stål og glass og en detaljering etter inspirasjon fra trehusbyen som muliggjør resurseffektiv demontering. De er designet for å kunne imøtekomme endringer i bruk og behov med mulighet for oppgradering og ombygning uten at materialer mister sin verdi, men flyttes opp i et sirkulært kretsløp.

BGRUNNELSE FOR VALGT LOKALISERING AV UNGDOM OG FRITID MED METROPOLIS

Stavanger har på en forbillig måte organisert alle kommunale tiltak og støttefunksjoner rettet mot ungdom under ett tak. Gjennom Ungdom og fritid og Metropolis er det skapt en møteplass og lagt til rette for at ungdommene kan utfolde sitt talent og skapekraft. Utfordringen i dag er først og fremst at bygningsmassen ikke gir den fleksibilitet og sammenkobling mellom aktiviteter som er ønskelig, samt at bygget ikke åpner opp for interaksjon med Nytorget.

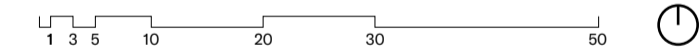
Ungdom og fritid vil sammen med Metropolis kunne bli en viktig katalysator for aktivisering av Nytorget. Dette samtidig som flere av fasilitetene som etterspørres er relevante både for nytt kontorbygg og nabolaget. Institusjonen har den nødvendige legitimitet for å kunne plasseres på BS2 og gi kvartalet nytt innhold. Uteområdet integreres som en del av det sentrale Nytorget og sikrer kontinuerlig bruk og opphold. Plasseringen gjør institusjonen til midtpunktet og bygget blir en ressurs både for nærings og kulturinstitusjonene, nabolaget og vis a versa.

GJENNOMFØRBARHET

Plangrepet sikrer at tiltakene kan realiseres i etapper og tillater prøving og erfaringshosting underveis. Å frigjøre øvre del av Nytorget for biler er åpningstrekket som bør igangsettes umiddelbart for å vise at transformasjonen av Nytorget er i gang og øke den grønne profilen. Paviljongen og omdisponering av Pedersgata følger som trinn to. Dette gir et grønt pusterom mens nybyggingen pågår. Ungdomshuset bygges og ferdigstilles før det gamle politihuset demonteres og byggingen av Innovasjonsfabrikken påbegynnes. Tilbyggene på hver side av Jugendbygget kan utføres uten store ulemper for naboer og bør av hensyn til universell utforming, bruk og aktivisering igangsettes så fort som mulig.

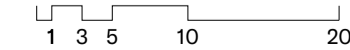
SITUASJONSPLAN 1:500

SNITT A 1:500

SNITT C 1:500

ÅPENT FOR GJENNOMKJØRING FOR PRIVATBILER

TREENIGHET

SKRÅPERSPEKTIV FRA VEST

OVERORDNET SITUASJONSPLAN 1:1000

----- Skyggelinje KL15, 21 Mars
1 35 10 20 25 50

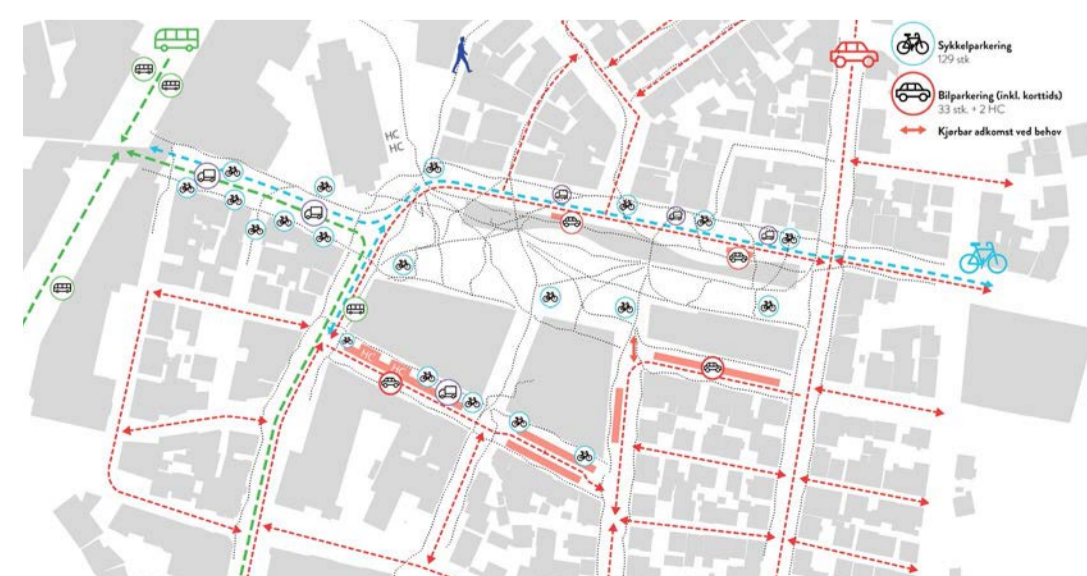
PERSPEKTIV FRA PEDERSGATE

TRAFIKKLØSNINGER

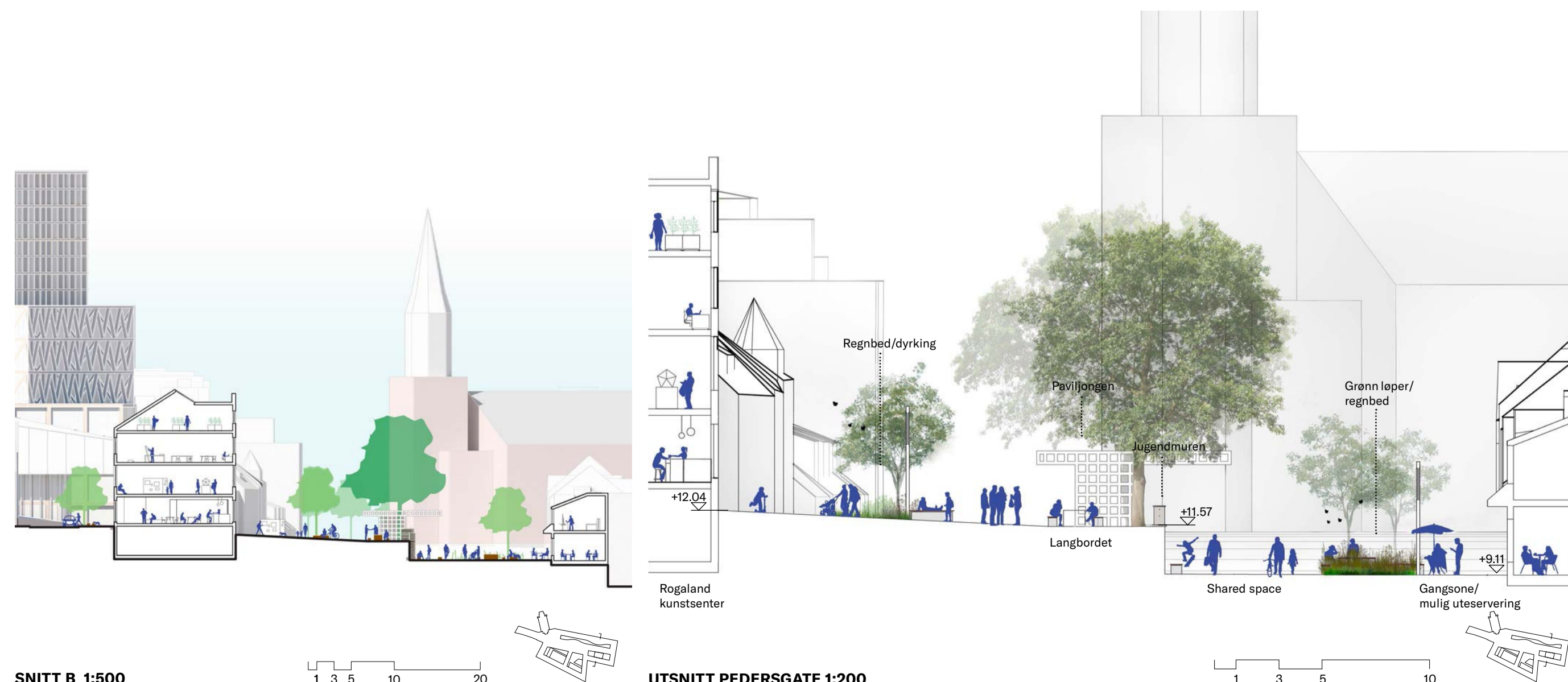
Hele området er utformet slik at det oppleves trygt og sikkert med lett lesbare trafikale situasjoner. Rause områder med tydelig veiinnføring for gående og syklende har vært en viktig føring for utformingen. Hospitalgata og Sentrumsgata blir oppgradert som sentrumsgater med små møte- og oppholdsplasser. Det legges opp til god dekning av sykkelparkering over hele Nytorget og omkringliggende gater med mulighet for å parkere sykkelen i umiddelbar nærhet til målepunktet

ÅPEN FOR GJENNOMKJØRING FOR PRIVATBILER

Det er i dette alternativet ett gult uten høye viskanter for å skape en «shared space» situasjon. Grønn løper på begge sider av «shared space» sonen definerer de ulike sonene. Denne løsningen gir en god flyt på tvers av gaten, og en bedre forståelse av et torg med bilen som lavhastighetsgjest. Det legges til rette for et strukturert og oversiktlig gateløp, der korttidsparkering/varelevering og mulighet for utvidet næringsvirksomhet legges til utarealene foran lokalene på nordsiden. På sørsiden, under le av Paviljongen, er en bred gangsoner med rause møbleringsoner. Bilen og sykkelen deler i denne situasjonen sonen i midten. Området kan enkelt stenges ved eventer og festivaler.

TRAFIKK / SIRKULASJON

SNITT B 1:500

UTSNITT PEDERSGATE 1:200

1 3 5 10

PERSPEKTIV FRA HOSPITALSGATE

ÅPEN FOR GJENNOMKJØRING FOR PRIVATBILER

TREENIGHET